

EN SU TIL AT

LEVE AF

3 SU'en er grundlaget for den lige adgang til uddannelse for alle, uanset opvækst og social
4 baggrund, og er derfor helt afgørende for den danske uddannelsesmodel og et generelt
5 højt uddannelsesniveau i hele befolkningen. SU'en skal samtidig være en forudsætning
6 for, at studerende kan være fuldtidsstuderende og dygtiggøre sig og specialisere sig
7 indenfor deres område. Et godt uddannelsessystem er en investering for samfundet, og da
8 SU'en både har positiv betydning for, hvor mange der kan tage en uddannelse, samt hvor
9 meget de studerende kan fokusere på denne, er SU'en også at betragte som en
10 samfundsinvestering.

11

12 SU'en er ikke noget, der bør skrues på i forsøg på at regulere studerendes adfærd, da det
13 skal være faglige og personlige overvejelser og ikke frygten for at miste sit levegrundlag,
14 der skal være styrende i de uddannelsesmæssige valg.

15

16 **Studerende og erhvervsarbejde**

17 SU-stipendiet skal have en størrelse, der gør det muligt for studerende at fokusere på
18 studiet. I dag har alt for mange studerende ikke en økonomi, der kan dække de faste og
19 nødvendige udgifter, hvorfor mange studerende ser sig nødsaget til enten at have
20 erhvervsarbejde i en sådan grad, at det går ud over studiet eller ser sig nødsaget til at
21 optage lån for at få økonomien til at løbe rundt. DSF mener, at SU-stipendiet skal gøre det
22 muligt at studere uden at have erhvervsarbejde ved siden af sit studie, samt at satsen
23 løbende skal reguleres, så SU'en følger udviklingen i de studerendes gennemsnitlige
24 udgiftsniveau.

25

26 Erhvervsarbejde ved siden af studiet kan have faglige og personlige fordele, men det bør
27 være sådan, at studerende tilvælger erhvervsarbejde til af interesse og af lyst. For mange
28 studerende betyder en trængt privatøkonomi, at de af økonomiske årsager er nødt til at
29 tage erhvervsarbejde i et omfang, hvor det går ud over fokus på uddannelsen.¹ Selvom vi
30 er imod incitamentstyringer af studerende generelt og derfor principielt forholder os
31 kritiske til fribeløbet, fungerer det nuværende fribeløb især som en retningslinje for
32 virksomheder og burde være med til at sikre, at timetallet i den enkelte studentstilling
33 ikke bliver så højt, at det går ud over uddannelsen. Fribebet regulerer altså derfor også
34 indirekte arbejdsmarkedet for studiejob, da de opslåede studentstillinger vil afspejle

---

2 ¹ Joensen, Juanna Schrøter (2007) *Determinants and consequences of human capital investments*. Aarhus
3 Universitet

35 fribeløbets størrelse. DSF mener derfor, at fribeløbet bør have en størrelse, der sikrer, at
36 studenterstillingernes omfang er tilpasset og muliggør fuldtidsstudie. Dette vil sikre, at
37 studerende hverken ender med for omfangsrige stillinger til skade for deres studie, eller
38 helt mister muligheden for at have et studiejob på grund af for store tidsmæssige krav.

39

40 **Studerende og lån**

41

42 Det har store sociale og økonomiske konsekvenser, når det bliver nødvendigt at
43 gældsætte sig for at tage en uddannelse. Derfor skal SU-lånet alene være et supplement til
44 stipendiet, og det skal ikke være nødvendigt for studerende at optage lån for at tage en
45 uddannelse. I perioder med uventede og store udgifter undervejs i studieforløbet kan et
46 SU-lån dog være hjælp for den enkelte. Der skal være fleksibilitet i SU-lånet, så det er
47 muligt forud at låne et større beløb til engangsudgifter. Den nuværende rentestruktur på
48 SU-lånene er unødvendig kompliceret. I dag har de studerende ikke mulighed for at
49 beregne den præcise omkostning ved lånet, da store dele af lånetiden er med variabel
50 rente uden loft, og som i øvrigt kan ændres hvert år i finansloven. DSF mener derfor at
51 renten skal fastsættes så den svarer til det officielle mål for inflationen i den europæiske
52 centralbank.

53

54 I 2011 var det 38 pct. af alle kandidatstuderende, der manglede SU-klip ved uddannelsens
55 afslutning,² og dette tal ventes at stige yderligere, efter SU-reformen er implementeret.
56 DSF mener derfor, at hverken retten til SU-lån eller studenterrabatter bør afhænge af,
57 hvorvidt den studerende er SU-berettiget, men derimod af, hvorvidt den studerende går
58 på en SU-berettiget uddannelse.

59 Erhvervsarbejde, der ikke er studierelevant, og gældssætning er ikke langsigtede
60 løsninger på problemet med forringede levevilkår hos studerende. DSF arbejder derfor for
61 et reelt løft af de studerendes rådighedsbeløb.

62

63 **Et fleksibelt SU-system**

64 For at få dygtige studerende og dimittender er det nødvendigt, at SU-systemet
65 understøtter, at studerende har mulighed for at træffe kvalificerede valg ud fra faglige og
66 personlige hensyn i løbet af deres uddannelsesforløb, og at det ikke bliver økonomiske
67 hensyn og frygten for at miste sin indkomst, der bliver bærende for de studerendes
68 uddannelsesmæssige valg.

69

70 Der er vigtigt, at studerende træffer kvalificerede valg inden påbegyndelsen af en
71 videregående uddannelse, og undersøgelser har vist, at studerende, der har haft tid til at
72 træffe et kvalificeret valg, har større sandsynlighed for at gennemføre deres uddannelse.³
73 Derfor skal SU'en ikke bruges til at få studerende hurtigst muligt ind på en uddannelse.
74 SU'en skal heller ikke bruges til at presse studerende hurtigst muligt igennem deres
75 uddannelser, da det, ud over at ramme socialt skævt, har både faglige og personlige
76 konsekvenser, hvis studerende straffes økonomisk for ikke at læse på fuld tid gennem
77 hele deres uddannelsesforløb. Der ligger gode grunde bag, når studerende træffer omvalg,

5 ² Styrelsen for Videregående Uddannelser og Uddannelsesstøtte (2013) *SU-støtte og SU-gæld 2011*

6 ³ Institut for Naturfagenes Didaktik ved Københavns Universitet (2012) *Sabbatår mindsker risiko for*
7 *frafald*

78 tilvalg eller fravalg i løbet af deres uddannelsesforløb, og både SU'en og en god
79 vejledningsindsats gennem hele uddannelsessystemet skal sikre, at disse valg kan træffes
80 ud fra faglige og personlige hensyn og ikke ud fra økonomiske. Det er de fagligt og
81 personligt begrundede valg, der er med til at sikre, at vi får engagerede og dygtige
82 studerende og dimittender. Derfor er DSF kritisk overfor alle tiltag som gør SU-systemet
83 og det samlede uddannelsessystem mindre fleksibelt. DSF mener dog også, at der er et
84 principielt problem i at lave særskilte incitamentsmekanikker i uddannelsesstøtten. Det
85 fjerner gennemskuelighed og øger stressniveauet for den enkelte studerende, der
86 samtidig skal forholde sig til faglige krav, progressionskrav og forsøgsbegrænsninger.
87 DSF mener, at uddannelsesstøtten skal understøtte et gennemskueligt uddannelsesforløb,
88 der sætter klare krav til den studerende.

89
90 DSF mener, at SU-systemet skal være fleksibelt i en sådan grad, at økonomiske forhold
91 ikke bliver afgørende for den enkeltes valg i løbet af uddannelsesforløbet. Et mere
92 fleksibelt SU-system er nødvendigt, hvis vi skal have dygtige og motiverede studerende
93 og dimittender.

94

95 **Studerende med særlige behov**

96 Hvert år ses en stigende søgning til de danske uddannelsesinstitutioner. I DSF er vi glade
97 for, at flere tager en videregående uddannelse. Det stiller dog krav til
98 uddannelsessystemet, og heriblandt også SU-systemet, da det skal sikres, at alle har en
99 reel mulighed for både at kvalificere sig til og gennemføre en videregående uddannelse.

100

101 Det danske uddannelses- og SU-system skal understøtte, at studerende med særlige
102 behov skal kunne tage en uddannelse på lige fod med andre. Derfor arbejder DSF for, at
103 studerende med særlige behov har den nødvendige økonomiske sikkerhed, social
104 stabilitet samt adgang til relevante socialpædagogiske tilbud.

105

106 **Internationale løsninger på internationale udfordringer**

107 I de seneste år er der sket en stigende internationalisering af vores uddannelser, hvilket
108 blandt andet betyder, at flere studerende tager hele uddannelser eller dele af deres
109 uddannelse i udlandet. På enkelte områder, herunder uddannelsesstøtte, har denne
110 udvikling medført nogle udfordringer. For at sikre, at alle studerende, hvad end det er
111 danske studerende, der rejser ud, eller internationale studerende, der rejser ind, har de
112 bedst mulige rammer, ser DSF gerne, at der arbejdes på tværs af landegrænser for at løse
113 disse udfordringer. På baggrund af EU's øgede indblanding i tildeling af
114 uddannelsesstøtte, ser vi det som de danske politikeres ansvar at sikre, at
115 uddannelsesstøttesystemet ikke forringes.

116

117 Det skal sikres, at alle studerende kan tage deres uddannelsesstøtte med til udlandet.
118 Ligeledes skal det sikres, at det ikke bliver enkelte lande med veludviklede
119 uddannelsesstøtteordninger, der får u hensigtsmæssigt store udgifter som følge af
120 internationaliseringen. Derfor skal det sikres, at forskellene i de forskellige landes
121 leveomkostninger ikke er til hinder for mobilitet blandt studenterbefolkningen.

122

123 På europæisk plan vil DSF arbejde for, at højeste fællesnævner bliver målsætningen
124 indenfor uddannelsesstøtte, samt at mobiliteten øges for den enkelte studerende. På
125 nationalt plan vil vi arbejde for, at internationaliseringen aldrig kan føre til en forringelse
126 af det danske SU-system.

127

128 **Konklusion**

129 SU'en er en af de vigtigste faktorer til at sikre et uddannelsessystem med lige muligheder
130 for alle og med mulighed for, at studerende kan fokusere på deres uddannelse. Det kræver,
131 at SU'en er til at leve af uden erhvervsarbejde ved siden af studiet og uden, at det er
132 nødvendigt at gældsætte sig for at tage en uddannelse.

133

134 Fordi SU'en skal bidrage til at sikre lige muligheder i uddannelsessystemet, må den aldrig
135 bruges som politisk værktøj til at regulere studerendes adfærd. SU'en skal derimod
136 understøtte, at studerende kan træffe valg ud fra faglige og personlige hensyn, så
137 studerendes valg ikke træffes ud fra økonomiske overvejelser og frygten for at miste SU.

138

139 DSF arbejder for at vende de seneste års udvikling, hvor SU'en både har været brugt som
140 politisk redskab til at styre de studerendes adfærd, samt været genstand for spareøvelser
141 med et mindre fleksibelt uddannelsessystem som konsekvens. DSF arbejder i stedet for at
142 finde løsninger, både nationalt og internationalt, der sikrer fleksibilitet og lige muligheder
143 for alle i uddannelsessystemet.